

UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS

ကမ္ဘာလူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း

ခေါ်ပိုင်ခပ်ခပ်၊ ပုခင်းတၢ၊ ဂုဏ်းမိုင်းလံးလွင်းလံးတၢင်း

**RAOUL
WALLENBERG
INSTITUTE**

"ဒီကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာချက်"

မိမိတို့အတွက်

အစည်းအဝေး (၁၉၄၈) ခု၊ ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်၊ နေရာ ၈၂၀၅

အစည်းအဝေး ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး၊ နေရာ၊ ဝက်လက်စာအုပ်

အစည်းအဝေး ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး၊ နေရာ၊ ဝက်လက်စာအုပ်

အစည်းအဝေး ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး၊ နေရာ၊ ဝက်လက်စာအုပ်

အစည်းအဝေး ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး

အစည်းအဝေး ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး၊ နေရာ၊ ဝက်လက်စာအုပ်

အစည်းအဝေး ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး၊ နေရာ၊ ဝက်လက်စာအုပ်

အစည်းအဝေး ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး၊ နေရာ၊ ဝက်လက်စာအုပ်

အစည်းအဝေး ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး၊ နေရာ၊ ဝက်လက်စာအုပ်

UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS

ကမ္ဘာ့လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း

ခေါ်ဆိုခံစား၊ ပုခမ်းတု၊ ဂုဏ်းမိုင်းလုံးလွင်းလုံးတင်း

ဒီကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာချက်

အစည်းအဝေး (၁၉၄၈) ခု၊ ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်

“**ခေးပိုခမ်ခါဝ်,ပုခမ်းတၢ,ဂူခမ်းခွဲးလုမ်း;ဟ့ၤလံးလွင်းလံးတၢင်း**”

ရွာမ်းခေမ်း

မိုဝ်း 1၉၈၈ ခိး လိုခမ်တီ,လိခမ်,ပၤ (10)ဝမ်းခေခမ်
 ဖံာ်,ဂူလၢသမၢ်ဂလို,လၢ,ခမ်,ဂူးကိုဝ်ဂူးပိုင် လံးမၢ်းမခမ်း
 ပိုခမ်ခါဝ်, ရှၤ ပုခမ်းတၢဂူခမ်းခွဲးလုမ်း;ဟ့ၤလံးလွင်းလံးတၢင်းခေခမ်ခး။
 လွင်းတၢင်းကခမ်တီမ်ထူခမ်း;ခံ့ ဧတုမွၢ်;လၢတံး;ခေခံ့ တီ;ခေၤလိၢ်;
 ဖံာ်,တင်းလင်ခး။

ဝံးသေဂြိုတ်းသၢင်းလွင်းပိုခမ်းမိုင်းယဝ်ဖံာ်,ဂူလၢသမၢ်ဂလို,
 လၢ,ခမ်, ဂူးကိုဝ်ဂူးပိုင်လၢင်,လံးလွဲးဂူခမ်းခွဲးမူ,လုမ်းသပ်းလိင်းခေ
 လွင်းခေးပိုခမ်ခါဝ်, ဤဂူခမ်းခွဲးဝါခမ်းခွဲးမိုင်း ဂူးတီ;ဂူးကိုဝ်,
 လံးဂူလိင်းဂုခမ်လိင်း ဤကခမ်,လူ ခေခမ်,ပိုင်ပေးတေပွင်,လုံ
 ယဝ်သေ တေလံးကပ်ဖိုခမ်လိၢ်;ခေးပိုခမ်ခါဝ်, လိၢ်,ခေဖခမ်ပၤ
 ကခမ်လမ်,လွင်းခံ့လုၢ်;ဂြိုခမ်းခေလး ဂူခမ်းလုမ်းဖံာ်,ပံးပိုင်,လၢ,ခမ်
 လူဝ်,ဂူလူဝ်,ပွင်,လုံကခမ်ဝါးဝါခမ်းမိုင်း ကိုဝ်.တိုင်းလံးဂေးယဝ်၊
 တေကမ်,လံးလိၢ်,ခေခမ်လခမ်လံးယွခမ်းပွင်,ခပ်,ဝံ့လွင်းတၢင်း
 လိုဝ်ခေခမ်ခး။

ရွပ်;ပိုင်;ကိုဝ်ခေခမ် ဂေး,မသျိုခမ်,ပုခမ်းတၢ,တေလံး;
 လွင်းလံးတၢင်း ဂူခမ်းခွဲးလိုင်;မိုင်း;ဟွမ်ဂူမ်းလင်,လံးကပ်ခေး;
 ပိုခမ်ခါဝ်,ဖံာ်,ကင်းဂလိုတ်;ပိုခမ်,တီမ်း;ဖံာ်တံးသေပိုခမ်ခေခေး;ကျေး။

ပုခမ်းတၢ,ဂူခမ်းမိုင်းဟွမ်ဂူမ်း;(မျခမ်,မၤ,)လံးလွင်းလံးတၢင်း

၇01၈ လိုခမ်ကေ,ပရၤ,(12)ဝါခမ်း

ခေးပိုခဲခါဝ်,ပုခဲးတၢ,ဂူခဲးမိုင်းလံးလွင်းလံးတၢင်း

ငဝ်းခတ,

တီးခဲးလုမ်း;ဗဟုခဲးလွင်း;တၢင်းလွတ်းလိဝ်း;လွင်း;ဗီင်,ပိင်း; လွင်း; တၢင်းဂတ်းယီခဲခဲမခဲးပီခဲငဝ်းဂုတ်း;ပုခဲးတၢ, ဂူခဲးဂုဝ်း တၢင်းမူတ်း လီမ်မိုဝ်းဂိုတ်း;ပုးမး လိုဝ်ခဲင်,ခုင်,သိတ်း;ခၢ,ခလး; လွင်း;ဗီင်,ပိင်းဂခဲခဲ ပီခဲလွင်း;တၢင်းဂခဲခဲလံးမတ်းမခဲး;ဝံ ဂခဲခဲတေပၢဂ်း;ပီတ်း;ဂခဲ,လံး;ခခဲ ခလး;သင်-

ဗဟုဂခဲခဲခဲခဲယမ်ဂခဲ,ဝံဂး;ခခဲယု,မိုခဲခဲခဲ,ဂခဲ,ဂူဂခဲခဲခဲ လူလံး;လွင်း,ဗဟုခဲးလီဗဟုခဲးလၢ. ဂူခဲးမိုင်း ဂခဲ,မေၤဂူခဲခဲဂုခဲခဲထိုင် လွင်း;လီ ခွပ်း;ပိုဝ်း;ယၢမ်း;မီးဂူခဲးဂူဂ်ဂံ! မိုဝ်း;လိုင်း လိုဝ်ခဲခဲခဲခလး; လင်,လံး;ထုတ်းခေးပိုခဲခါဝ်,ယိုင်းဂၢခဲးဂ်း;ခိုခဲး;ယံ,မို,သင် ပုခဲးတၢ,ဂူခဲးခဲးလုမ်း; ပုခဲးလွတ်း;လွင်း;တုဂ်ယၢဂ်း;လွင်း;ဂူဝ်ခဂုခလး;ဂ်း;မီး လွင်း;တၢင်း ယုမ်,ယမ်, လွတ်း;လိဝ်း;ဂ်း;မီးလွင်း;တၢင်းလၢတ်း;ဂွတ်း, မွတ်း,ခခဲလံး; လွတ်း;လွတ်း;လိဝ်း;လိဝ်း ခလး;သင်-

တေလံး;ယိပ်း;တိုဝ်း;ပဂ်း;ပိုင်မံး;မီး;ဂီတ်း,ခခ,ပခဲ.ယၢ,ဂ်း;ဂူခဲး;ဂခဲ, ဂီတ်း;လွမ်း;တရး;ခပ်လွံတိုဝ်း;ဂၢမ်း;ခခတ်း;သေ;ခီခီဂ်း;တိုင်ခလး;၊ ယၢ,ဂ်း;လံး;ပီခဲ လွင်တၢင်း;လုဂ်း;ဗိုခဲခဲဂူခဲခဲမေး;၊

ပုခဲးတၢ,ဂူခဲးမိုင်းခိုင်;ခလး;မိုင်းခိုင်;ဂ်း;မီးလွင်း;တၢင်း မေၤဂပ်း;သိုပ်, မိုတ်း;ဂိုဝ်း;ဂခဲခဲခလး;သင်-

ဂူခဲး;ဝၢခဲး;ဂူခဲး;မိုင်း;ဗဟု;ခပ်;မူ,လုမ်း;ဂူလသမတ်း;ဂခဲလံး;ခခဲ, ပတီ,လုခဲ,သေ;မီး;ဂူခဲး;မတ်း;မခဲး;ဝံဂခဲခဲထိုင်;ဝုး; ပုခဲး;တၢ, လုဝ်း;ပၢခဲ ဂူခဲး;ဂုဝ်း တေမီးလွင်း;တၢင်း;ခိုခဲး;သၢင့်;ခိုခဲး;သင် လီမ်ယိင်း;လီမ်လံး;

တေလံးမီးလွင်းတၢင်းဃီင်၊ပီင်းဂခဲင် တေလံးဂုခဲင်ထိုင်ဂုင်၊သိက်းခါ၊ဗလး
လူင်၊မေျ၊ဝံဂါးခခဲင်ခိုင်ဂခဲင်၊ဌ်းမီးလွင်းတၢင်းယုမ်၊ယမ်ဂခဲင်ဗလးသင်-

ပုခဲင်၊တၢပတ်းပိုခဲင်ဂုခဲင်ခဲင်းလုမ်းဃု၊ လံးလွင်းတၢင်းလွတ်း၊ လီဝ်း၊
လံးလွင်းဃီင်၊ပီင်းသေ၊လံးယု၊ဂတ်းဂတ်းယီခဲင်ယီခဲင်ယဝံ၊ဌ်းမီး တၢင်းလွင်း
ခိုခဲင်ယု၊မိ၊သုင် ဌ်းမီးခခဲင်လုံခပေယုယမ်ယမ်သေ ဂှိတ်း လွမ်း
ပဂ်းပိုင်ခခဲင်၊ ဃီဝါခခဲင်၊မိုင်းဂခဲင်ခပ်းခဲင်းလုမ်းဂုလသမဂ်ဂ
လံးဂုမ်းဂွမ်းဂခဲင်တၢင်းလုမ်း ဂုလသမဂ်ဂသေ ပခဲင်ခေျးမခဲင်၊ဂီခဲင်၊
ဂွမ်းမဂ်းမခဲင်၊ဂခဲင်လမ်၊လွင်း၊ ခခဲင်ဗလးသင်-

ဂုခဲင်ဂုးဂေျ၊ဂေျ၊ ဂုးမူ၊ ဂုးလုမ်းတေလံး၊ကွခဲင်ဂခဲင်သု၊လုံလွင်း
လိက်းပိုခဲင်ခါဝ်၊ခခဲင်ဝံသေ၊သေ၊ဌ်းဂုခဲင်တၢင်းပတ်းပိုခဲင်ဂခဲင်မီးခဲင်းဂမ်၊ဃု၊
တေလံး၊ဂှိတ်းလွမ်းခပေယုယမ်ယမ်။ဌ်းမီးတၢင်းဂုတၢင်းဂုခဲင်ဂခဲင်
ဂပ်းဂံ၊လုလုးလွင်းတၢင်းခခဲင် တေလံး၊ခတ်းလုံသုခဲင်ဂခဲင်ဗလးသင်၊
ဂုးမူ၊လုမ်းဂုးတိုင်း၊ဂုးမိုင်း ဂခဲင်ခပ်းလုမ်းဂုလသမဂ်ဂဗလးဃုးမီးတၢင်း
ဂါမ်းခတ်းလုမ်းခခဲင်ဂါး၊ပီခဲင်ဂုခဲင်ဝခဲင်၊ဂုခဲင်မိုင်းဂုးဂေျတေလံး၊ယွမ်းဂုပု
သေဗလးလုံတိုင်းဂု၊ဂု၊ခု၊ခု၊ဌ်းပေးတူင်၊လုက်းဂု၊ လွမ်းလုလုး
လွင်းတၢင်းလွတ်း၊လီဝ်းဂခဲင်ခခဲင်ယိုင်၊ဂခဲင်ဌ်းမီးလွင်းခိုခဲင်ယု၊မိ၊သုင်
ဌ်းဂုးမိုင်းဂုးတီးလံးထုပ်းလွင်းကွင်၊ဗပု ပီခဲင်တီးလီယိုင်၊ဂပ်းဂံ၊
လုလုးဂုးဂေျဌ်းဂုမ်းဂခဲင်ခိုခဲင်ပွင်ဂု၊ မူ၊လုမ်းဂုလသမဂ်ဂလု၊လု၊ခါမ်၊
ဂုးလွင်းလွင်းလင်၊လံးဂပ်းလိက်းပိုခဲင်ဃီဝ်၊ပုခဲင်၊တၢ၊လွင်းတၢင်းလွတ်း၊လီဝ်း
ဂုခဲင်ခဲင်းလုက်းလံးပိုခဲင်ခါဝ်၊မွက်၊လါတ်းဂု၊ခခဲင်၊ခခဲင်ခါးဂေျး။

တွဲခင်း(၁)

ဂူခင်းဂှ်းဂူးဂျေခွံလံးဂိုတ်,မးလွတ်;လွတ်;လိင်းလိင်းမီးဂုင်,သိက်;
ခါ, မီးလွင်းတၢင်းဃီင်,ပိင်းဂခင်းလး; လူဝ်,လံးမီးလွင်းတၢင်းဂူခင်းခွပ်;လီ
လူဝ်မေုလိက်,ဗေဗ လွင်းဃိတ်းလွင်းထုဂ်,ဂျေခိုင်;လးဂျေခိုင်;
ထုဂ်,လီလံးဂှ်ဂခင်း မိုခင်းခင်ပိးကွဂ်,ခွင့်ပိခင်းခါးဂျေ။

တွဲခင်း(?)

ဂူခင်းဂူးမိုင်းဂူးလင်းခိုင်း ကမ်,ဝါး ပီခင်းယိင်းဂိုဝ်၊လံးဂိုဝ်
ဂျေယဝ်၊တေကမ်,လံးလိက်,ဗေဗ ခိုဝ်ခပ်၊ခိုဝ်လမ်၊တေကမ်,လံးလိက်,ဗေဗ
ဂူခင်းဃါခင်းဂူခင်းမီးလး; လခင်းသုင်လခင်းတိမ်,ပးတင်းလွင်း;
ခပ်ယမ်ဃေ,သါ, ဂူးဂျေမီးလွင်းတၢင်းတၢ,တေလံးဂှ်ဂခင်းလွင်းဃီင်,ပိင်း
လး; လွင်းတၢင်းလွတ်းလိင်း လိုဝ်ခင်း, ကခင်းပိုခင်းခါဝ်,ဝိုခင်းခါး။
လိုဝ်သေခခင်း ပေးတေတူလ်းတီးယူ,လီ;သင်းသင်ဝါးပီခင်းတီး;
ဂူခင်းသေဂျေဂျေယူ,လွမ်းလူလ်းတီးပူ,မွခင်းဂှ်းခပ်ယူ,မးလွတ်;လွတ်;
လိင်းလိင်းဂျေယဝ်၊ကမ်,ခခင်း ပီခင်းတီးလိခင်းကခင်း ဂူလသမဂ်ဂခင်းတူလ်း;
လူလွမ်းဂျေယဝ်၊ကမ်,ခခင်း ပီခင်းတီးကခင်းတူဝ်လင်း; ဂပ်,ကမ်,လင်းလွ
ကမ်းခင်းတီးကုပ်ပိုင်,လံးလွတ်;လွတ်;လိင်းလိင်းဂျေယဝ်၊ လံးယူ,တီးလိခင်း
ကခင်းမီးတီးကမ်းခင်းတီး;ဃေမီးကမ်းခင်းတီးဂှ်းဂှ်းဂူခင်းယဝ်ကခင်း
ဂပ်းဂံ၊လူလ်းလွင်းဝါခင်းမိုင်းခပ်ခခင်းပုခင်းတၢ,တေကပ်ပဂ်း ပိုင်,
တိပ်းတတ်းခင်း၊တေကမ်,လံးကပ်တင်းလွင်းလခင်းဂူးမိုင်းမိုင်းခခင်း
မးလိက်,ဗေဗ။

တွဲခင်း(၂)

ဂူခင်းဂှ်းဂူးဂျေခွံ တေလံးမီးလွင်းတၢင်းဂူခင်းလူခင်းလွင်း;
တၢင်းလွတ်;လိင်းလး;တေလံးမီးသံလွံသိုဝ်,ယူ,ဂျေ,လံးထိင်းတၢင်း ဂိုဝ်ယူ,။

တွန်း(၂)

တေကမ်၊လံးကပ်ဗွင်္ဂိတ်းပိခ်ခိးခးလးဂူခ်းလွဲ။တေလံး
ဂျမ်းသီးဝံလွင်းတင်းကခ်ဂျေခံဂူခ်းသေကပ်ဂိတ်းပိခ်ခိးခးလး
ကခ်ကပ်ဂိတ်းပိခ်ဂူခ်းလွဲခေခံ။

တွန်း(၃)

ကခ်ပိခ်လွင်းပခ်တမ်း၊တင်းဗိတ်းလူလ်းကခ်ကမ်၊မီးလွဲ ဂူခ်း၊
ဂိတ်းလွင်းတင်းဂျေဂျံမိုခ်းလိုင်း ဧပုဂိခ်ပိုခ်း၊ဂိတ်းဂျးသရေ၊ပိုခ်းလူခေခံ
တိုခ်းတေကမ်၊လံးဂိတ်း။

တွန်း(၄)

မီးလွင်းတင်းမခ်းမခ်းဝံပုခ်းတျ၊ဂူခ်းဂုးဂေတီးလွဲကမ်၊ ဝျးမီး
လွင်းတင်းဂိတ်းလွမ်းခေင်၊ပုဂ်းပိုင်မံမီးလံးယူ၊ယဝံ။

တွန်း(၅)

ပုခ်းတျ၊ဂူခ်းဂုးတင်းမူတ်းလွင်းပုဂ်းပိုင်ခံမီးဝံဗိင်ပိင်းဂခ်ယူ၊
ပုဂ်းပိုင်ခံဂူလ်းပိခ်လွင်းဂိတ်းခေတူလ်းလူလွမ်ပခ်၊ကမ်၊လိုင်းလခ်တိမ်၊
လခ်သုင်သင်။မီးလွင်းတင်းလံးဂုဂ်ကပ်လွင်းကခ်ခမ်းရွင်းတူလ်းလူလွမ်
ပခ်မိုခ်ခေခံယူ။

တွန်း(၆)

ပုခ်းတျ၊ဂူခ်းဂူ၊ဂေ၊ ကခ်လံးဂုဂ်ခမ်၊ပုဂ်းပိုင်မံမီးလွမ်း
လူလ်းပိုင်ဂပ်၊မခ်းမီးဝံခေခံ ပေးဝျးလံးလျးတင်းပိုခ်းယူလိင်ဂိတ်း
ဂျံပိတ်း ခံဗျးဂူခ်းဂေခေခံတေလံးဂုဂ်ကပ်လွင်းတင်းတီးလူမ်း
ထတ်းသိခ်တိပ်း တတ်းပခ်ကခ်ခပ်ထုဂ်၊လီလံးခေခံခး။

တွဲခန်း(၈)

ဗွင်သေကမ်၊ဝါး တေကမ်၊လံးခါမ်၊တၢင်းကခင်ပိုခင်းမတ်ခင်
လူလုးလွင်းကခင်ကမ်၊မီးတရူးဗလးလွင်းကခင်ထုတ်၊လိုတ်းကွတ်၊
ဝါခင်းမိုင်းဂျု၊လူလုးလွင်းကခင်ကမ်၊မီးတရူးခခေခါး။

တွဲခန်း(၁၀)

ဂူခင်းဂူးဂေးခွံလွမ်းလူလုးလွင်းတၢင်းဂါခင်ပုခင်းဗွခင်း
မိုဝ်းလံးဂှပ်ကပ်လွင်းတီပ်းတတ်းလေးသင်၊ခေိုဝ်လွင်းတၢင်းလိုင့်ခခေ
ဗွင်းယၢမ်းတီးလုမ်းထတ်းသိခင်ခပ်ပခင်ခေးတီပ်းတတ်း
ခေိုဝ်ဂူခင်းမီးတင်းဗေ တ်းဗလးဂူခင်းထုတ်၊ဂျုတင်းဗေတ်းခခေခါး
တီပ်းတတ်းလူလုးလွင်းတၢင်းထုတ်၊မိခင်း၊လွင်းတၢင်းဗေင်၊ပိင်းဗလးလွင်း
တၢင်းလွတ်းလိပ်း ဂှူးပေးလံးထွမ်ခင်းတေး၊ခေးဂူခင်းတင်းခခေ လံး
ဂှပ်ကပ်လွင်းတၢင်းတီမ်ထုခင်းခခေခါး။

တွဲခန်း(၁၁)

- (၁) ပုခင်းတၢ၊ဂူခင်းလံးလုးတင်းဗေတ်းကခင်ထုတ်၊တင်းပိုခင်းခခေ
တၢင်းဗေတ်းသွံ၊ခခေ ပုခင်းတၢ၊တေတွပ်၊ခေးလိတ်းခိုခင်း
လူဝ်၊လံးမီးလွင်းကျ၊မခါမ်၊သင်ပံ၊လံးဂူထၢင်၊လိင်းဝါး
ပိခင်ဂူခင်းမီးတၢင်းဗေတ်းဗတုဗတုတီးတေး၊ခေးဂူခင်း
တင်းခခေ၊ဗေ၊ဗူးယိပ်းပဂ်းပိုင်မံမီးခပ်တီပ်းတတ်းခခေခခံ။
မီးလွင်တၢင်းဂှပ်ခါမ်၊လံးဝါးပိခင်ဂူခင်းကမ်၊လံးဂှိတ်း
လွင်းတၢင်းဗေတ်း။
- (၂) မိုဝ်းဗွင်းယၢမ်းဂှိတ်းလွင်းတၢင်းဗေတ်းခခေခခေလွမ်းလူလုးပဂ်း
ပိုင်ခင်းမိုင်းကမ်၊ခခေ၊ပဂ်းပိုင်ဂူးမိုင်းမိုင်းခပ်ဂုခင်ထိုင်ဝါး
သင်လွင်းတၢင်းက ခင်ခပ်ဂှိတ်းကမ်၊ပိခင်မးဂှပ်၊ကမ်၊ခခေ

မီးလွင်းလံးလတ်းဂှမ်းလေးကမ်၊ပီခင်ဂှိတ်းခံ၊
တေကမ်၊လံးဂှပ်ခါမ်၊တၢပ်၊တင်းခင်းဆေး၊လှိုင် သေထုဂ်၊
လံးဂှပ်တၢပ်၊တင်းဗိတ်းမိုင်း၊ဗွင်းယၢမ်းဂှိတ်းခေခံ။

တွမ်း(၁၇)

ဂူခင်းဂူးဂေးခံမီးလွင်းတၢင်းကပ်လွမ်းပင်းပိုင်ဂှိတ်းခေ၊လံးယူ၊။
သင်လံးလျးတင်းပိုခေ၊မးခင်းသုဂ်ယုင်းဂပ်းဂံ၊လွမ်းလွင်းတၢင်းလွတ်း
လီဝ်း၊လွင်းဂူခင်းခင်းဂှိတ်းလွင်းဂှိတ်းလွင်းကမ်ဂပ်းသိုဝ်၊သွမ်ဂှိတ်း
ပးတင်းကမ်ယၢ်ဂှိတ်းလှိုင်၊သီင်ပိုခင်းလူ ဂှိတ်းပီခင်လွင်းလှိုင်လင်ကမ်
ကမ်၊မီးတရးခေခံ။

တွမ်း(၁၈)

- (၁) တီးခင်းဗီခင်၊လိခင်ဝါခင်း၊မိုင်းဂှပ်းခံ၊ဂူခင်းဂူးဂေး
မီးလွင်းတၢင်းခံ၊သေယူ၊သပ်းစွၢ၊လံးယူ၊။
- (၂) တီးခင်းဝါခင်း၊မိုင်းဂှပ်းပးတၢင်းခွတ်း၊မိုင်းလှိုင်ခေခံ၊
ဂူခင်းဂူးဂေးမီးလွင်းတၢင်းကွတ်း၊စွၢ၊လံးလေးပွတ်းခပ်း
မးခိုခင်းလံးယူ၊။

တွမ်း(၁၉)

- (၁) ဂူခင်းဂူးဂေး တၢ၊တေပူခံလွတ်းလွင်း၊ခီ၊ခီဂ်းတီဂ်းတီင်
ခေခံ မီးလွင်းတၢင်းတၢ၊တေ၊ယွမ်းစွၢ၊ပိုင်၊ကိုင်၊
တၢင်၊မိုင်းလံးယူ၊။
- (၂) တင်းဗိတ်းကမ်ကမ်၊ဂပ်းဂံ၊လွမ်းလွင်းပံးမိုင်းလေး၊ကမ်
သမ်ခတ်းတေ၊လွင်းတၢင်းယှိုင်၊ကမ်ဂူလသမဂ်ခေခံ
သင်ဝးလွင်းတၢင်းဂှိတ်းဗိတ်းကမ်ခေတမခင်းထုဂ်၊
ပိုတ်ဗိုတ်းကွတ်းမးခံတေကမ်၊ခွၢင်းပခင်လှိုင်တိုဝ်းလွမ်းလူလှိုင်၊
လွင်းတၢင်းကမ်လတ်းမးပးခိုင်ခေခံ။

တွဲခင်း(၁၄)

- (၁) ဂူခင်းဂူးဂေးခန့် မီးလွင်းတောင်းရှပ်ခါမ်၊ပီခင်ဂူခင်းခင်းသေ
မိုင်းမိုင်းယူ။
- (၂) လွင်းကခင်ရှပ်းပီခင် ဂူခင်းခင်းမိုင်းခေခင်သင်ဝါး
ပိုခင်းတေဂှီတ်းလွင်းကမ်၊တရူးသေမူးရှပ်းသိမ်းကပ်
ခေခင်ဂေးတေကမ်၊လံးလူး။

တွဲတ်း(၁၅)

- (၁) ပုခင်းတၢ၊လံးခလးယိုင်းဗူးကခင်ခပုတူပ်ယပ်၊တေခတ၊
ခေးဂှီခင်း၊တေဂှီတ်းပံးရှပ်းဂူးလွမ်းဂခင်ခေခင်တေကမ်၊မီး
လွင်းတောင်းခတ်းခွင်လူလ်းလွင်းလိုဝ်းခိုင်း၊ဝါခင်းမိုင်းခလး
လွင်းတောင်းကခင်ခပ်ယမ်ဗေး၊သၢ၊မီးလွင်းတောင်းရှပ်းဂူး
ခတ၊ခေးဂှီခင်းလွမ်းဂခင်လံးယူ။ခပ်လိုဝ်းခန့်မိုင်းခတ၊ပွဲး
ရှပ်းဂူးခလးသင်၊ဗွင်းမိုင်းပီတ်းဂခင်ခလးသင်၊တၢ၊တေ
လံးလွင်းလံးတောင်းမခင်းဂေးတေလံးဗီင်၊ပီင်းဂခင်ယူ။
- (၂) လဝ်းမာပ်၊ခလးလဝ်းသါပ်ခပ်သင်ဝါး တင်းသွင်ဗှံ
မီးဂင်လိုခိုဝ်ဂခင်။မီးလွင်းတောင်းရှပ်းထိုင်မိုခင်ဂခင်
လင်၊တေလံးရှပ်းဂူးလွမ်းဂခင်။
- (၃) ခေးဂှီခင်းခန့်ပီခင်ခင်းခတ၊ကခင်ခတုလွမ်းသဗေဝ
သေပီခင်မူ၊ပီခင်လုမ်းမူးခေခင်ခလး၊မီးလွင်းတောင်း
တၢ၊တေလံးရှပ်းခါမ်၊ကခင်ဗှံ၊ဝါခင်းမိုင်းဂီတ်းခေ၊
တူလ်းလူလွမ်ပခင်ယူ။

တွဲခင်း(၁၆)

- (၁) ခင်းဂူခင်းရှပ်းတင်းမူတ်းခန့် ဂေးလီဝ်ဂေး၊လီ၊ရှုမ်းလွမ်း
ဂူခင်းတောင်း ခမ်ဂေး၊လီ၊မီးလွင်းတောင်းပီခင်လဝ်းခုပ်း ခွင်ယူ။

(၇) နှင်းကန်ပီခင်နှင်းခွင်ရှင်းခန့်၊ ကန်ပိုခင်၊ ရှိတ်းလွင်း
ကမ်၊ မီးတရားသေ၊ မားသိမ်းကပ်စွာ၊ ခေခန့်ဂေး၊
တေကမ်၊ လံးလား။

တွခင်း(၁၆)

ရှုခင်းရှု၊ ဂေး၊ မီးလွင်း၊ တင်းဂူခန့်လံးလွတ်၊ လွတ်၊ လိပ်းလိပ်း
ယူ၊ ပုခင်း၊ တ၊ လွင်း၊ နိတ်းလွင်း၊ ထုတ်၊ ငလးလွင်း၊ ရိုင်းလီခေပုံယမ်ခေခန့်
ဂေး၊ မီးလွင်း၊ တင်းလိတ်၊ နေလံးယူ။ သင်ဝါးခွဲ၊ ပီခင်၊ လိတ်းလံး
ခံ၊ ခေပုံယမ်ခေ၊ သ၊ ရှိုဝ်၊ ကမ်၊ ခေခန့် ခွဲ၊ သင်၊ သွခင်ရွတ်၊ ဂေး၊ နေခေ
ဂေးလိပ်ဂေး၊ လီ၊ ခွဲ၊ ကွခင်ခေဂူမ်း၊ ခေခေသေရွတ်၊ ဂေး၊ တင်းမူ၊
တင်းလုမ်းဂေး၊ လီ၊ မီးလွင်း၊ တင်းရှိတ်းလံးလွတ်၊ လွတ်၊ လိပ်းလိပ်းယူ။

တွခင်း(၁၈)

ရှုခင်းရှု၊ ဂေး၊ မီးလွင်း၊ တင်းလွတ်၊ လိပ်းဂူခန့်လံးယူ၊ ဂှခင်ထိုင်
လိုဝ်ဂှိုဝ်ဂေး၊ မွတ်၊ လတ်၊ နေခေလံးယူ။ မီးလွင်း၊ တင်းဂူခန့်ဂှခင်ထိုင်လံး
လွမ်းလုလု၊ ကမ်၊ မီးခေယ၊ ဂှင်းကီး၊ သင်၊ လှိုဝ်သေခေခန့် နံ၊ လွင်း၊ ခပ်၊
မိ၊ တီ၊ ယ၊ ပေး၊ ပေးလှိုခွဲ၊ လိပ်းရှိခင်း၊ ခွဲ၊ ဂှ၊ ခပ်၊ လှိုဝ်းခေခန့်ဂေး၊
မီးလွင်း၊ တင်းရှိတ်းလံးယူ။

တွခင်း(၇၀)

(၁) ရှုခင်းရှု၊ ဂေး၊ မီးလွင်း၊ တင်းလွတ်၊ လိပ်း တ၊ တေ
ခေတ၊ တင်း၊ နွတ်၊ မူ၊ လုမ်းခေလး၊ မီးလွင်း၊ လူတုမ်
ခေခန့်လံးဂတ်းဂတ်း ယီခင်ယီခင်ယူ။

(?) တၢ၊တေခဝ်;ပၤးခင်းမူ,လုမ်းခံ့၊ တေကမ်,လံး;
ဂမ်ဂိခင်းဗ်သေ ဂွံဒ်ခဝ်;ခင်းမူ,လုမ်း။

တွခ်;(??)

- (၁) တီးလူင်ပွင်လိုင်းခင်းမိုင်းဂှ်းဂေး;ယဝ် ကမ်,ခေခံတီး;
ဗူးတၢင်တူဝ် ကမ်ဂှ်း လိုင်းတင်,ဝံလူလ်း;
လွတ်;လွတ်;လိပ်းလိပ်းဂေး;ယဝ်,ဂူးဂေးမီးလွင်း;
တၢင်းတၢ၊တေခဝ်;ပၤးသေခိုင်ပွင်လွမ်းလံးယူ,။
- (၂) ဂူးဂူးဂေးမီးလွင်း;တၢင်းတၢ၊တေဂှ်ဂှ်တီးဂါခမ်မိုင်းလံး;
မိုခ် ဂမ်ယူ,။
- (၃) ကမ်းခေတ်;(ကၢ,ခေ,)လူင်ပွင်လိုင်းခံ့ ငဝ်;ခေ,မခင်း
တေလံးဂှ်တီး လူလ်းဂၢင်လုံဂူးဂူးဂေး;ဂူးဂူးမိုင်းဂူးလ်း။
ဂူးဂူးဂေး မီးလွင်း;တၢင်းတၢ၊တေသ့,ဝံဂၢင်လုံ
မိုခ်ဂမ်မိုင်း;တေသ့,ဝံဂၢင်လုံလူလ်း;လွင်း;လဝ်ဂိုဝ်း။
ကမ်,ခေခံသ့လူလ်း;လွင်း;တၢင်းလွတ်;လိပ်းခေ;သင်၊
ဗွင်းယမ်းပိုခ်;ဂိပ်းဝံဂၢင်လုံမိုင်းလုံ တေလံး;တွတ်;
ဝံဂၢင်လုံသေမွတ်,လၢတ်;ခေ။

တွခ်;(??)

ဂူးဂူးဂေး မီးလွင်း;တၢင်းခဝ်;ပီခ်ဂူးဂူးခင်းမူ,လုမ်းသေ
မီးလွင်း;တၢင်း တၢ၊တေလံး;ဂှ်ဂှ်ပုခ်;တၢ၊လူဝ်;ပခ်လံး;ယူ,
လွတ်;ဗေးခေ;မီးလွင်း;တၢင်းလွတ်;လိပ်းဂတ်းယီခ်ခေခံ့ယူ,၊
သမ်မီးလွင်း;တၢင်းတၢ၊တေဂူးဂူးဂှ်တီးသၢင်းလွင်း;ဂါခမ်လွမ်း
ပုခ်;လွင်း;ယူ,သပ်းဂူးဂူးမိုင်းမိုင်းခေ;လွမ်းလူလ်း;ပိုင်ဂူးဂူးဂှ်း
လွင်းယီခ်,ခေ;လွင်း;ပံးမတ်;မီးလိပ်းခေခံ့ယူ,။

တွဲခန်း(၇၄)

- (၁) ဂူခန်းဂူးဂျေ မီးလွင်းတၢ၊တေလိုဂ်းဂြိုတ်းဂါခန်လံးလွတ်းလွတ်းလိပ်းလိပ်းယူ၊။ တီးဂါခန်ကခန်မီးလွင်းဃီင်၊ပိင်းဗလးဂြိုတ်းလွမ်းလွင်းတၢင်းထုဂ်၊မိခန်းခခေခသမ့်တေလံးလွင်းတၢင်းဂိတ်းခခယၢ၊ဂွံးပီခန်ဂူခန်းကမ်၊မီးဂါခန်မီး ငါမ်းခခေခ။
- (၇) ပုခန်းတၢ၊ဂူးဂျေပေးဝးလွင်းဂါခန်ကခန်လံးဂြိုတ်းဂျေးဂူခန်ဂခန်ခန့်ဂးမခန်းဂျေးတေလံးပီခန်းဂခန်တေကမ်၊လံးမီးလွင်းပီဂ်၊ပိုင်၊သင်ဂခန်။
- (၈) ပုခန်းတၢ၊ဂူခန်းဂြိုတ်းဂခန်ဂူးဂျေခန့်မီးလွင်းတၢင်းတေလံးဂှပ်ကပ်ဂးဂြိုင်းဂွံးပေးခိုင်၊တၢခန်၊ဗလးထုဂ်၊မိင်းလွမ်းလဝ်းဂပ်၊ဗလး ဂူခန်းခန့်း ဂူခန်းလဝ်းဂပ်၊ ဂွံးပေးမီးသရေ၊ခးတၢ၊၊သင်ဝးလူဝ်၊ထီင်းခခ်ဂျေးမီးလွင်းတၢ၊တေလံးဂှပ်ကပ်လွင်းတၢင်းဂမ့်ထီမ်တီးမူ၊လုမ်းဂိတ်း၊ခခတူလ်းလူလွမ်ပခန်ဂူခန်းယူ။
- (၉) ပုခန်းတၢ၊တေဂိတ်း၊ခခပံးမဂ်းမီးလဝ်းဂပ်၊ခခခန်မီးလွင်းတၢင်းတၢ၊တေဃွတ်းမူ၊လုမ်းဂူခန်းဂြိုတ်းဂါခန်သမဂ်ဂဗလး ခပ်းဂူခန်းခိုင်ပွင်လွမ်းလံးယူ။

တွဲခန်း(၇၅)

ဂူခန်းဂူးဂျေ မီးလွင်းတၢင်းတၢ၊တေဂှပ်ခမ်၊လံးလွင်းဂါခန်ကခန်လံးမဂ်းမခန်းတိပ်းတတ်းဝံ့တၢင်းခၢင်းယၢမ်းမခန်းဗလးသင်၊ ဝိုခန်းဂှိုပ်လိုင် ဗလးသင်၊သမ့်ပးတၢင်းဝါခန်းလိုဂ်းဗလးခွာင့်ကခန်လိုဂ်းဂါခန် လိုဂ်းခခခန်ယူ။

တွဲခန်း(၇၆)

- (၁) ဂူခန်းဂှပ်းဂူးဂျေခန့်မီးလွင်းတၢင်းတၢ၊တေလံး

လိမ်ခိုင်းဆင်း;ခိုင်းဝံ၊တၢင်းဂိခ်တၢင်းယမ့်၊တီးယူ၊
ဧလးပံးယူ၊လီပုခ်း တၢ၊တူင်လင်းဂၢ၊ဧလးတၢင်းရှိုခ်း
ရှိုးပေးဂုမ်၊လုမ်၊ဧလး၊ယူ၊စွၢ၊ဂတ်း ဂတ်းယိခ်ယိခ်
လံးယူ။လှိုင်သေခံ့သင်တၢးပိခ်ဂူခ်းကမ်၊မီးဂၢ ခမ်၊
ပံးယူ၊လီဂေးယုင်းယွမ်းကမ်၊မီးရှိုင်းတၢ၊ဂိုတ်းပိခ်လံး၊
သမ့်ပိခ်ဧမးမံးကၢ၊ယုဂေးဧဂ၊ထဝ်းသေကမ်၊ဂၢ
လီင့်တွင့်လံးခေခံ့၊သင်ပိခ်လှိုင်ခံ့ ပုခ်းတၢ၊လူဝ်းပခ်
ခပ်တေယူ၊စွၢ၊လံးရှိုးမီးလွင်းဂုမ်၊လုမ်၊ခေခံ့မီးလွင်း
တၢင်းတၢ၊တေလံးဂုပ်လွင်းတၢင်းဂမ့်ထီမ်ယူ။

(?) ဧမးလုဂ်းကွခ်၊ဧလး၊လုဂ်းကွခ်၊ခိုင်းခိခ်းထုဂ်၊လီ
လံးဂုပ်ကပ်လွင်းတၢင်းဂမ့်ထီမ်ဧလးကခ်တူလုးလူ
လွမ်ပခ်ခေခံ့ပိခ်လွင်းယွံ။လုဂ်းကွခ်၊ကခ်ဂိုတ်၊မး
တီးဧမးလုဂ်းကွခ်၊ကခ်လံးဂုပ်ဂူးလွမ်းပိုင်ဂူခ်းဂေး
ယဝ်ကမ်၊လံးဂုပ်ဂူးလိုင့်ခေင်၊ပဂ်းပိုင်ပိုခ်းသေဂိုတ်၊မး
ဂေးယဝ်လုဂ်းကွခ်ဂေးခေခံ့မီးလွင်းတၢင်းတေလံး
ဂုပ်ကပ်လွင်းဂိုတ်၊ဧခတူလုးလူလွမ်ခေခံ့မိုခ်ဂခ်ယူ။

တွခ်း(၇၄)

(၁) ဇံ၊ပံးပိုင်၊လု၊ဂူ၊ဂေးမီးလွင်းတၢင်းလူဝ်၊သွခ်မး
ဧတ၊လိမ်လခ်ခ်းလွမ်းလူလုးကမ်၊လူဝ်၊သီင်ဂးခါခ်၊
လခ်ငဝ်းခံ့တိုခ်းကမ်၊သွခ်ကမ်၊ လံးပုခ်းတၢ၊ဂၢလီင့်
တွင့်လံးပံးပိုင်၊လု၊ဇံ၊လှိုင်ခိုင်းလၢဂ်း ခိုင်းမိုဝ်း လှိုင်ခေခံ့
ဧတတူလုးတီးလွင်းတၢင်းဂျူခိခ်၊လိဂ်းသေမီးလွင်း
တၢင်း တၢ၊တေလံးမိုခ်ဂခ်။

(?) ပိုင်၊လု၊ခံ့ပိခ်ပုခ်းတၢ၊ဂူခ်းဂုဂ်းတေမီးခေခံ့ဂတ်
တၢင်းခိခ်၊တိမ်ထုခ်းယိုင်းဧခခ်းရှိုးဂူလဂ်းခွင်းခွင်၊

ရှုခမ်းရှိုးမီးလွင်းတောင်းလွတ်းလိပ်းဂတ်းယီခင်ဗလးတၢ၊
တေခိုခမ်းယံ၊မို့၊သုင်သေကမ်၊ဂးပးတောင်းလွင်း
လိုဝ်းခိုဝ်း၊ဗေ၊သၢ၊ဗလးလွင်းတောင်းယုမ်၊ယမ်၊လူဝ်မေ
ပွင်၊လှို၊မီးတောင်းယိုခင်သီးသေ၊သမ်မီးလွင်းတောင်း
ရှုရှုမ်လူမ်းပိင်းဂခင်၊တေလံးသိမ်းဝံလွင်းတောင်း
ဂတ်းယီခင်ခံဝိခင်လွင်းရှိုတ်းသၢင်းရှုလသမဂ်ဂယဝ်။

(၈) ပေးဗမးခံမီးလွင်းတောင်းတၢ၊တေရှိုခမ်းရှိုးလုဂ်းလၢင်း
လဝ်းဂဝ်၊မေ၊လှိုဂ်းရှုသွခင်ရှိုခမ်းပိင်၊လှ၊။

တွခမ်း(၇၇)

(၁) ရှုခမ်းရှုးရှေးမီးလွင်းတောင်းလွတ်းလိပ်းခဝ်းလုမ်း
လွင်းယီခင်၊ဗငးဗလး တင်းဗေ၊ပံးမွခမ်းသေ
ခဝ်းပးရှိုတ်းသၢင်းလွမ်းလံးယူ၊ဗွခမ်းလီ
ဗေ၊တိဂ်ပခင်၊ခံရှေးမီးလွင်းတောင်းတၢ၊တေ
လံးရှုဂ်ကဝ်ဗခိုင်၊ဗခိုင်၊ပိင်းပိင်းဂခင်ယူ။

(၂) လွင်းဗေ၊ပိင်၊လှ၊တိဂ်ပခင်၊ရှေးယဝ်၊ဗေ၊
လိဂ်းလံးဗလးပံးမွင်းရှေးယဝ်၊ကခင်ကဝ်
တင်းဂူခင်ခွပ်းတူဝ်လဝ်းဂဝ်၊ရှိုတ်းပိခင်မးခခေ
ဗွခမ်းလီကခင်တူဝ်လဝ်းဂဝ်၊လံးရှုဂ်ကဝ်ခခေ
မီးလွင်းတောင်းဂိတ်းခခေ၊လံးယူ။

တွခမ်း(၇၈)

လွမ်းခင်၊ခေးပိုခင်ခၢဝ်၊မွဂ်းလၢတ်းခခေဝံပုခမ်းတၢ၊
တေလံးလွင်းလံးတၢင်းဗလး၊လံးလွင်းတောင်းလွတ်းလိပ်းတိမ်ထူခမ်း
ရှိုးပေးခခေခမေ့ခခေ တူဝ်မခမ်းလံးခခေလွမ်းလူလုးလွင်းပိုင်ဂူခမ်း
ဂဝ်းမီးလွင်းတောင်းဂဝ်းသိုဝ်၊လူး ရှုခမ်းရှုးမိုင်းမိုင်းလံးယူ။

တွန်း(၇၈)

- (၁) လွင်းတင်းဂျူနီခင်၊ဂူခင်းရှင်းဂူးဂေးခန့်လွဲလံး
 ဧခလံးတီးတူင်၊ပူင်းဂူခင်းရှင်းလံးလီမ်ထူခင်း
 ခံခလးလံးဝါးမီးပုခင်းဖွခင်းခိုင်ပိုင်ဂူခင်း ရှင်းယူ။
- (၇) မိုဝ်းရှင်းလွဲတိုဝ်းလွင်းတင်းလွတ်းလီဝ်းခလး
 လွင်းတင်းကခင်ရှင်းလံးခခင်လူဝ်၊လံးမင်း
 မခင်းခလးခပုံယမ် ပါးလွင်းတင်းလွတ်းလီဝ်း
 ပိုခင်းခလးသင်၊လွင်းဗီင်၊ပီင်း၊လွင်းဂတ်းယီခင်
 သါ၊ယါ၊လွင်းတင်းတါ၊မင်းမီး လူဝ်၊ထီမ်
 ပခင်ထီင်း၊တီး၊မှတ်းလုမ်းတီး၊မှတ်၊ခရေ၊လီ၊ခလးသင်၊
 မီးလွင်းတင်းလွဲတိုဝ်းလွမ်းခင်၊ပင်းပိုင်ကခင်
 မင်းမခင်းဝိုခခင်လံးယူ။
- (၈) လွင်းတင်းလွတ်းလီဝ်းခလးလွင်းကခင်ဝါးမါး
 လိုဝ်းခခင်၊ကမ်၊ဝါးပီခင်လွင်းသင်ဂေးယဝ်
 တေကမ်၊လံးသါခခင်ခတ်းတေ၊တင်းယိုင်းကါခင်း ဂူလသမတ်း။

တွန်း(၈၀)

ပုခင်းတါ၊ဝါခင်းမိုင်း၊မိုင်းခိုင်၊ဂေး၊လီ၊တါ၊ လုမ်းခိုင်၊ဂေး၊လီ၊
 တါ၊ဂေးလီဝ်ဂေး၊လီ ကခင်ပါးခင်းခေးပိုခင်ခါဝ်၊ပုခင်းတါ၊လံးလွင်း
 လံးတင်းခလးတင်းလွတ်းလီဝ်းခခင် ခင်းခေးပိုခင်ခါဝ်၊သေခေး
 ခေးတေကမ်၊လံးဂီဝ်ကပ်တီးပွင်၊(ကထိမ်းခပ၊) ကခင်ဝါးမီးတင်း
 ယိုင်းကါခင်းတါ၊ဂီတ်းရှူးလူလီဝ်ခလးခဝ်း ပါးခင်းကခင်ဂီတ်းသေလိုဝ်
 သေလွင်း၊ကမ်၊ခခင်တူဝ်လဝ်းဂပ်၊မီး လွင်းတင်းတါ၊တေဂီတ်းလံး
 ကခင်ဝါးခခင်ယဝ်။

